

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L6@regeringskansliet.se

Remiss om Europaparlamentets lagstiftningsresolution med förslag till rådets förordning om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet och om upphävande av rådets beslut (76/787/EKSG, EEG, Euratom) och den akt om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet som utgör en bilaga till det beslutet

Er beteckning: dnr Ju2022/02132

Länsstyrelsens utgångspunkt

Länsstyrelsen i Västernorrlands län är regional valmyndighet. Vid val till Europaparlamentet ansvarar länsstyrelsen bland annat för att dela in länet i valdistrikt, administrera röstlängden för alla röstberättigade samt genomföra den slutliga rösträkningen. Länsstyrelsens arbete ska bidra till att grundläggande demokratiska värden såsom fria, hemliga, direkta och rättssäkra val skyddas vid genomförandet av val.

Länsstyrelsens remissvar är inriktat på frågor som avser den praktiska hanteringen av val till Europaparlamentet och som direkt kan komma att beröra länsstyrelsen i sitt arbete. Länsstyrelsen tar därför inte ställning till förslaget i sin helhet utan kommenterar enskilda bestämmelser i förslaget.

Länsstyrelsens synpunkter

De föreslagna bestämmelserna innebär omfattande ändringar för genomförandet av val till Europaparlamentet i Sverige. Länsstyrelsen konstaterar att förslaget skulle innebära utökade skillnader mellan hur val genomförs nationellt och hur de genomförs till Europaparlamentet. Detta kan bidra till en minskad förståelse hos medborgarna kring valsystemet, vilket i sin tur skulle kunna resultera i ett sänkt engagemang kring valet till Europaparlamentet.

Vidare noterar länsstyrelsen att ett antal av bestämmelserna berör grundlagsfästa rättigheter såsom tryck- och yttrandefriheten samt mötes- och föreningsfriheten. Länsstyrelsen noterar även att konstitutionsutskottet i 2021/22:KU45 finner att förslaget i flera avseenden strider mot subsidiaritetsprincipen. Länsstyrelsen tar inte

ställning i sak men förutsätter att dessa frågor noggrant beaktas i den fortsatta beredningen.

Upprättande av nationella röstlängderna och den europeiska röstlängden (artikel 9)

I förslaget ändras hur den nationella röstlängden ska upprättas och när ändringar senast kan göras, men förslaget preciserar inte ytterligare vilken myndighet som ska ansvara för ändringar och handläggning. Röstlängden föreslås ska upprättas mycket tidigare före valdagen än vad som är föreskrivet i nuvarande reglering vilket kommer att öka ärendemängden avseende begäran om rättelser i röstlängd markant. Vidare föreslås att möjligheten att korrigera fel i röstlängden utökas fram till valdagen vilket riskerar att skapa en forcerad ärendehantering och minskad rättssäkerhet.

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till huruvida syftet med förslaget, att upptäcka och förhindra dubbel röstning, står i proportion till den utökade byråkratisering förslaget skulle innebära i praktiken.

Principer för att välja ut kandidater och inlämning av kandidatlistor (artikel 10)

Förslaget innebär att gemensamma miniminormer införs för upprättande av kandidatlistor, vilket ökar den byråkratiska processen. Arbetet med de politiska partiernas listor är idag ett omfattande och komplicerat förfarande. Länsstyrelsen ser att det kan vara problematiskt att ytterligare utöka administrationen kring kandidatlistorna och därmed ökade kostnader.

Valsystemet (artikel 12)

Förslaget innebär att väljarna får två röster vardera. Det medför i sin tur en kraftigt ökad arbetsbelastning vid den slutliga rösträkningen hos länsstyrelserna. Vidare föreslås att en unionsomfattande valkrets skapas utöver den nationella valkretsen. Det framgår däremot inte tydligt av förslaget hur olika valsedlar och kandidater ska viktas mot varandra och hur beräkningar av mandat ska gå till.

I likhet med förslaget i artikel 9 är länsstyrelsen tveksam till huruvida förslagets syfte står i proportion med den otydliga och byråkratiska börda förslaget medför.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Berit Högman med länsjurist och valansvarig Ulrica Åsberg som föredragande. Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.